

Un partit de costellada

S embla —pel que ens diuen— que el costum popular d'anar a fer una menjada de costelles a la brasa en un indret escaient —a les Planes, a la font de la Teula o al bosc de Mas Valls— és més aviat propi i exclusiu de la nostra terra (ells s'ho perden!). Això, és clar, ha tingut les seves conseqüències en el llenguatge, de les quals els diccionaris només recullen una part. Segons el Diccionari Fabra, un dels significats amb què es pot usar el mot *costellada* és "menjada de costelles", definició que il·lustra amb l'exemple *Després de caçar hem fet una costellada a la font de l'Arboç*. (No seria gens estrany que la font de l'Arboç fos una font realment existent, on Fabra potser hauria pres part en un d'aquests àpats senzills i succulents alhora.) La Gran Enciclopèdia Catalana es limita, en aquest cas, a reproduir la definició i l'exemple del Fabra.

Però, com és ben sabut, el substantiu *costellada*, en el sentit que ara ens ocupa, ha donat més joc a l'idioma. Exactament, ha originat la creació de la locució adjectiva *de costellada*, que els diccionaris ja haurien de recollir, i que podríem

assajar de definir, provisionalment, "de caràcter casolà, sense rigor ni seriositat, propi de moments de barrila senzilla i amistosa". Es, efectivament, ben usual que una costellada vagi precedida —per agafar gana— d'una forma o altra d'esbarjo, d'una activitat esportiva, com és ara, per exemple, un partit de futbol, en què compten sobretot la barrila i els petits incidents pintorescos i divertits. En suma, el que anomenem un partit de costellada. Després, amb l'expressió ben encunyada, els socis i seguidors de qualsevol club de futbol important (no diguem noms), es poden queixar de la mediocritat d'aquell partit de competició a què han assistit, a càrrec de jugadors professionals i d'asos de renom internacional, dient que no s'ha vist sinó un vulgar partit de costellada.

Com traduiríem un *partit de costellada* a un altre idioma —al castellà, per exemple? El problema no és nostre. La frase sembla intradueïble, però és segur que un bon traductor se'n sabria sortir, sabria trobar la frase equivalent, referida a un costum molt diferent, a una altra pràctica popular. Cada llengua té el seu joc de referències propi, els seus recursos lingüístics de base folklòrica o etnogràfica, que són els que cal que conegui i utilitzi l'usuari d'aquesta llengua.